



לקה טוב

שנה שלישית

יו"ל ע"י ק"ק ביהכנס"ס "כורש"
רח' יוסי בן יענר 36 ירושלים

כניסת שבת	צאת שבת	ר"ת
16: 20	17: 11	ירושלים
16: 17	17: 08	תל-אביב
	17: 44	
	17: 39	

להקדשת העלוו: 054-843-7476

פרשת ויצא
תשפ"א



דבר רב השכונה

דבר הרב

‘כוחו של מעשה קטן’
מאת הרה"ג משה קלזאן שליט"א

‘ההשפעה הגדולה ממעשה קטן’
מאת הרה"ג רבי דוד אטדגי שליט"א

‘ואולם לזו שם העיר לראשונה’. העיר לזו מתוארת כחז"ל כעיר מדהימה ובעלת סגולה לאריכות ימים, והיא גם מופיעה בתנ"ך בספר שופטים, ומשם נלמד כחה של פעולה קטנה והשכר הרב עבורה, ומה נלמד ק"ו לכל פעולה שיהודי עושה לשם שמים.

וכך איתא במדרש רבה כאן ופרשה טו: ואולם לזו - היא לזו שצובעין בה את התכלת, היא לזו שעלה סנחריב ולא כלבלה נבוכדנצר ולא החריבה. היא לזו - שלא שלט בה מלאך המות מעולם, הזקנים שבה מה עושין להם כיון שהם זקנים הרבה מוציאין אותם חוץ לחומה והם מתים.

א"ר אבא בר כהנא למה נקרא שמה לזו? כל מי שנכנס בה הטרפין מצות ומעשים טובים כלזו. ורבנן אמרי מה לזו אין לה פה - כך לא היה אדם יכול לעמוד על פתחה של עיר. א"ר סימון, לזו היה עומד על פתחה של עיר, ר' אלעזר בשם ר' פנחס בר חמא אמר לזו היה עומד על פתחה של מערה והיה לזו חלול והיו נכנסין דרך הלזו למערה ודרך המערה לעיר, הה"ד (שופטים א) ויראו השומרים והנה איש יוצא מן העיר ויאמרו לו הראנו נא את מבוא העיר (וגו') ויכו את העיר לפי חרב ואת האיש ואת כל משפחתו שלחו.

ר' ינאי ור' ישמעאל עבד לה הפטרה: מה אם זה שלא הלך לא בידיו ולא ברגליו אלא על שהראה להם באצבע - ניצול מן הפורעניות, ישראל שעושים חסד עם גדוליהם בידיהם וברגליהם - על אחת כמה וכמה?

האדם שהראה לבני ישראל את מוצא העיר, בסך הכח הצביע להם על אותו העץ שדרכו היו נכנסים לעיר לזו, ובכך זכה להצלה ממות לו ולכל אנשי ביתו. חכמי ישראל למדו מזה מוסר השכל עבורנו, כמה שכר צפוי למי שמתאמץ לעשות חסד עם ישראל.

כיוצא בדבר מצאנו אצל משה רבינו שראה את הסנה בוער באש, ופנה לראות מהו הדבר. המדרש מתפעל מכל תזווה שלו, ושעל כך קבל שכר גדול.

וז"ל הילקוט שמעוני ורמז קסטו. "ויאמר משה אסורה נא ואראה" [שמות ג, ג]. רבי יוחנן אמר שלש פסיעות פסע משה, ריש לקיש אמר לא פסע אלא צוארו עקם. אמר הקדוש ברוך הוא נצטערת לראות - חייך שאגלה עליך! מיד ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני" [ג, ד]. אמר הקדוש ברוך הוא אתה אמרת "הנני" - חייך אף אני "אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני". לדעת ריש לקיש כל מה שעשה משה היה "צוארו עקם", והקב"ה זיכה אותו לנבואה! הוא אמר לקב"ה מלה אחת - "הנני", ומיד זכה להבטחה שכל מה שירצה מד' - ד' יענה לו "הנני".

למדנו מה כחו של מעשה קטן שנעשה למען שמו יתברך!

שבת שלום



זמנים בהלכה לימות השבוע

תל אביב	ירושלים	עלות השחר
05: 18	05: 11	זמן טלית ותפילין
05: 25	05: 17	נץ החמה
06: 28	06: 18	סוף זמן קיש הגרא
08: 54	08: 50	חצות יום ולילה
11: 29	11: 28	מנחה גדולה
12: 00	11: 58	סלג המנחה
15: 45	15: 48	שקיעה
16: 37	16: 40	צאת הכוכבים
16: 49	16: 53	

‘ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה’ יעקב אבינו הולך לחרן, בחשש גדול מפני עשיו הרשע שזומם להורגו, אל בית לבן ‘ארמי אובד אבי’, אל בית מלא בעבודה זרה. וזאת אחז שהתכוון לכך ארבע עשרה שנה בבית שם ועבר. ובאמצע דרכו יעקב אבינו מגיע להר המוריה ומתקן את תפילת ערבית, וכמו שמובא בפסוק ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא, ויש"י הביא על כך את דברי הגמ' חולין (דף צא), שיעקב אבינו יצא מבאר שבע והגיע עד חרן אמר לעצמו, אפשר שעברתי בדרכי ליד הר המוריה, מקום שהתפללו בו אבותי ואני לא התפללתי שם? נתן דעתו לחזור להר המוריה. ומיד נעשה ונסע ונקער הר המוריה ממקומו והגיע עד אליו.

נתבונן נא, יעקב אבינו גומא מרחק עצום של מאות קילומטרים מבאר שבע בדרום, ועובר בדרכו ליד ירושלים וממשיך וחוצה את המרכז עד לצפון הרחוק ומגיע עד לעירק, לפדן ארם ומשם לחרן. וכשהוא מגיע הוא נזכר שלא התפלל בהר המוריה, וגומר בדעתו לחזור ונעשה לו נס עצום שמגיע הר המוריה לקראתו. ויש להבין מדוע הקב"ה לא נתן בדעתו להתפלל שיעבר ליד הר המוריה, והמתין שיעקב יתן בדעתו לחזור ולהתפלל וישעשה לו נס כל גדול?? והרי באותו מעמד בהר המוריה הקב"ה הבטיח לו את הברכות העצומות שמלוות אותו עד היום, וכלשון הפסוק, 'והנה יהיה נצב עליך ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ויזרעה: והיה זרעך פער הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ויברעה: והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך וכו'... וכלי אם יעקב לא היה נתון בדעתו לחזור לא היה מקבל את הברכות הללו??

והתשובה לכך, אומר רש"י - הוא לא נתן דעתו להתפלל, מן השמים יעכבוהו? אם יעקב היה מתעצל לחזור הוא היה מפסיד את הכל. כל מה שהוא זכה הוא משום שנתן בדעתו לשוב אל הר המוריה. וכאן אנו מוצאים קודרה חשובה מאוד בדרכי הבורא, יעקב אבינו ברגע שמחליט לחזור נקער הר המוריה ומגיע אליו. וכמו שמצאנו בדברי המדרש (שה"ש ה, ב), "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, בני פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרניות נכנסות בו".

את הטרחה המרובה לחזור חזרה והוא זומן לו את הר המוריה. מכיוון שלפעמים מחכים שאדם יעשה מעשה קטן מצידו כדי שישפיעו עליו משמים את השפע הגדול שמחכה לו. יעקב רק נתן בדעתו לחזור וזכה בברכות העצומות הללו. כל אבותינו הקדושים לא השיגו דבר בלא תפלה ומעשה מצידם, אברהם אבינו נאמר אצלו, ויאמר אברהם ה' אלוקים מה נתן לי ואנכי הולך ערידי (בראשית טו ב) ולא נתן לו אלא בתפילה. וכן ביצחק ורבקה נאמר 'ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו' (שם כה כא) הרבו והפצירו בתפילה וכן בלאה ורחל 'וירא כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה, עד שאמרה ליעקב הבה לי בנים וגו', ובלא תפילה לא השיגו כלום.

וכן מצינו במדרש (נחומא פרשת שרות), 'ויאמר משה אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה. (שמות ג, ג). ר' יוחנן אמר שלש פסיעות פסע משה, ריש לקיש אמר, לא פסע אלא צוארו עקם, א"ל הקדוש ברוך הוא נצטערתה לראות, חייך שאגלה עליך, מיד ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני. אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה אמרת הנני, חייך שתבא שעה ותאמר תפלה על ישראל ואנכי אענה אותך מיד, שנאמר אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני (ישעיה נח ט). ומבואר מדברי המדרש כאשר משה סיבב את ראשו לראות הסנה היה לו צער מכך. ולא מובן וכי הטיית הראש של משה נחשבת לצער? מה איפוא אם כן כוונת המדרש?

וחשבתי לבאר בס"ד, שהכוונה במשה רבינו שינה מהרגל העולם שאין רגילים להתבונן בכל מה שסביבם. אמנם משה שינה ועיקם צוארו להתבונן בסנה, ובזכות זה זכה להיות מושיען של ישראל. וזה הכוונה שהצטער משה. וממדרש נפלא זה אנו למדים כיצד על האדם להתבונן כל רגע סביבו לראות מה הוא יכול לתקן ולשפר דרכיו. לכל אחד שולחים איתותים משמים הוא רק צריך לפתוח את העיניים ואת הלב. (ועיי' מה בדברי רבינו בחיי שם, שענין שריפת הסנה הוא בעין כילוי החומריות והגשמיות שנשרף על ידי האש העליונה שרומזת לרחניות עיי"ש). והלקח הגדול הנלמד מכאן לחיי היום יום, מהו כחו של מעשה קטן הטיית הראש' של משה הפכה אותו מרועה צאן למושיען של ישראל. וזה מה שנדרש מכל אחד ואחד מאיתנו, לעשות מעשה אפילו קטן מצידנו של התקרבות לבורא יתעלה, כל אחד בתחומו שלו, אם זה חיזוק בתפילה יותר בכוונה, או בקביעת עיתים לתורה או בהתמדה יותר בתורה. במידת הביטחון והאמונה שכל מה שקורה עימנו הוא לטובה. ואחרי שאדם עושה את המעשה מצידו ופותח את הפתח אפילו כחודו של מחט, הקב"ה ימשיך ויפתח לנו פתחו של אולם להשפיע עלינו רוח טהרה ממרום. אמן!



שני הלכה

מאת הרב"ג הרב בנימין חותה שליט"א מחה"ס "כי בא מועד" ר"כ"ו בו שבת

חנוכה מכסף - כיצד? והאם ניתן להדליק בכמה חנוכיות?

שאלה: המהדרין להדליק נרות חנוכה בחנוכה מכסף טהור או מזהב האם יש להקפיד שגם הצינורית של הפתילה תהיה מכסף או מזהב.

תשובה: אין צריך להקפיד בזה.

ביאורים: נלענ"ד שאין צורך בזה כיון שצינורית היא חלק מהפתילה ואינה הכלי קיבול וכי אפשר להדליק הפתילה עם צינורית בלבד בלי כלי קיבול ודינו שווה לשעוה המכסה את פתילות הצמר שיהיו עומדים יציבים אף הצינוריות כן שמטרתם להעמיד את הפתילה ישר.

שאלה: מי שאמר על בקבוק שמן זה מיוחד לחנוכה האם הנותר ביום השמיני משמן זה מותר בהנאה או שחייבים לשורפו כשאר שמן מוקצה.

תשובה: אם יחד את השמן לחנוכה יש לשורפו לאחר החנוכה ואסור ליהנות ממנו וכן אסור להשתותו מחשש שיבא ליהנות ממנו. ואם בסתם הכינו לחנוכה ולא ייחדו אינו נאסר וטוב לעשות תנאי תמיד שהשמן אינו מוקצה למצותו.



ביאורים: כתב השו"ע בס"י תרע"ו סעי' ד' הנותר ביום השמיני מן השמן הצריך לשיעור הדלקה עושה לו מדורה ושורפו בפני עצמו שהרי הוקצה למצותו. וכתב הטור שאסור להשתותו מחשש שיבא ליהנות ממנו. ועיין בכ"י בא מועד חנוכה עמ' פ' שדעת הלבוש שאם ייחד השמן שבחנוכה לחנוכה הרי זה מוקצה גם מה שנשאר לאחר חצי שעה שדלקו הנרות. ולפי זה בקבוק שייחדו בפירוש לחנוכה יש לשורפו שהרי דומה למה שנתר לאחר חצי שעה שאם ייחדו בפירוש שיש לשורפו.

ואם נתן בסתם שמן בחנוכה ולא אמר בפירוש לחנוכה בכ"ח ס"ק כו' הביא דעות שנקטו שגם בסתם הוקצה השמן למצותו ולכן טוב להתנות שאינו מקצה השמן, אבל אינו מעכב.

שאלה: האם יש חשש לספרדים בחנוכה שלא ידליקו בבית כמה חנוכיות במקומות שונים.

תשובה: אין חשש בזה כלל.

ביאורים: ראשית נחלקו הפוסקים אם יש כל תוסף באיסור דרבנן אבל לגבינו אין חשש בזה גם לסוכרים שיש איסור כל תוסף בדרבנן. והטעם כתב בחוט שני חנוכה עמי שג' כיון שמעיקר הדין די במדליק אחד נמצא שהמהדרין מדליקים יותר ואין חשש דומה לנוטל לולב שתי פעמים שמותר ולא דומה לנוטל שני לולבים. ועוד טעם עיין בשו"ת דברי יציב או"ח סי' רפ"ו שכל שמקיים מצוה מספק אין שייך בו כל תוסף כי עושה כדו לקיים המצוה כמבואר במג"א בס"י לא' ס"ק ב' לגבי המניח תפילין בחול המועד שאינו עובר על כל תוסף כי עושה כן כדי לצאת מספק לדעות שחייב בתפילין. ואף כאן שעושה לצאת ידי הדעות שכל בני הבית מדליקים בהידור.

'פועל צדק'



הלכה ברא הפרשה

מאת הרב"ג הרב שלמה סוויה שליט"א ראש כולל "להוראה" "ניצוצי אורות"

אתנה ידעתי; כי בכל כחי, עבדתי את אביכן (בראשית פרק לא).

נאמנותו של יעקב אבינו במלאכתו אמרו חז"ל בנוהג שבעולם פועל עושה מלאכה עם בעל הבית שנים ושלוש שנים באמונה ובסוף הוא מתעצל. ואילו יעקב אבינו כשם שעבד שבע שנים הראשונות באמונה, כך שבע השנים השניות היו באמונה (ע"פ ב"ר ע', יח).

וכתב הרמב"ם (הלכות שכירות פרק יג הלכה ז) חייב הפועל לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק אמר: "כי בכל כוחי עבדתי את אביכן" - לפיכך נטל שכרו אף בעולם הזה, שנאמר "ויפרוץ האיש מאור מאור".

מיהו צדיק גמור כלל זה נקוט בידך: אדם שזוהר ממנו גזל ומשאו ומתנו באמונה, דע לך, כי איש זה צדיק וישר בוודאי. אבל אם תראהו נושק את התפילין ומתפלל, ואחר כך עוסק במשא ומתן שלא באמונה - הרחק ממנו בכל מיני הרחקות! כי עיקר היראה והצדקות הוא בממון! וכל אדם שהוא מתנהג ביושר וממונו בכשרות - זהו צדיק גמור! ועליו נאמר יגיע כפך כי תאכל - אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. . . . (קב הישר פרק ב).

צדיק באמונתו יחיה הנאמן בממונו יחיה שנים רבות, שנאמר "וצדיק באמונתו יחיה" ויראה ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו (ילקוט מעם לועז עמוד תר"ה). ואמרו חכמי המוסר "היושר הכנת העושר" (מאירי משלי י, ב).

פועל צדק אמרו רבותינו אין הגשמים יורדים אלא בשביל בעלי אמונה שנאמר (תהילים פח): "אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף" ופירש רש"י: זמן שאמת מארץ תצמח - שיש אמונה במשא ומתן. צדק משמים נשקף - דהיינו גשמים שהם צדקה (תענית ח).

ובהקשר לכך מצינו (תענית כג:א) שהגשמים באו בזכות זהירותו המופלגת של אבא חלקיה נכדו של חוני המעגל בממון חבירו - שכשהיו ישראל צריכים למטר היו חכמים שולחים לאבא חלקיה שיתפלל על הגשמים, כי היו בטוחים שתפילתו לא תשוב ריקם. ורבותינו כינהו בשם "פועל צדק" על שם שהיה נאמן מאוד במלאכתו (מכות כד).

ומסופר שפעם אחת שלחו אליו זוג תלמידי חכמים לבקשו שיתפלל על הגשמים, ומצאוהו עובד בשדה. כאשר ברכוהו לשלום לא הפסיק ממלאכתו לשוחח עמהם. לפנות ערב גמר את עבודתו, וכו' והלך לביתו, כשהגיע אמר לאשתו: יודע אני שחכמים באו כדי לבקש על המטר. נעלה לעליה, ונבקש גשם, אולי ירצה הקב"ה ויתן מטר, ולא יחזיקו לנו טובה על כך. עלה עם זוגתו לעליה, התפללו שניהם על המטר, ומיד התחיל לרדת מטר. כשירד פנה אל השליחים אמר להם "ברוך המקום שלא הצריך אתכם לאבא חלקיה". אמרו לו השליחים: יודעים אנו שרק בזכות תפילתך יורד המטר, אבל אנו מבקשים ממך כי תסביר לנו דברים תמוהים שראינו בהתנהגותך: - מה טעם לא הפסקת מעבודתך בשדה כשברכנוך לשלום? - משום ששכיר יום הייתי, ואסור לי להפסיד לבעל הבית. וכו' - למדנו מכאן שבזכות הזהיר בממון חברו גשמי ברכה באים לעולם.

חובות הפועל כלפי בעה"ב אין הפועל רשאי לעשות מלאכה בלילה ולהשכיר עצמו ביום. ולא ירעב ויסגף עצמו ויאכיל מזונותיו לבניו, מפני ביטול מלאכתו של בעל הבית, שהרי מחליש כוחו שלא יוכל לעשות מלאכת בעל הבית בכח.

וכן מזהיר הפועל שלא יבטל מעט כאן ומעט כאן, אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן, שהרי הקפידו על ברכה רביעית של ברכת המזון שלא יברך אותה; וכן חייב לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק אמר: "כי בכל כחי עבדתי את אביכן" (ש"ע ח"ו"מ סימן שלז סעיפים יט, כ).

אין בעלי אומניות חייבים לעמוד בפני תלמיד חכם בשעה שעוסקים במלאכתן. ואם הוא עוסק במלאכת אחרים ורוצה להחמיר על עצמו לעמוד מפניו, אינו רשאי. (ש"ע י"ד סימן רמד סעיף ה).

מלמד תינוקות מלמד תינוקות שמניח התינוקות ויוצא, או שעושה מלאכה אחרת עמהם, או שמתרשל בתלמודו, הרי זה בכלל: ארור עושה מלאכה ה' רמיה (ירמיה מה, ז). לפיכך אין להושיב מלמד, אלא בעל יראה, מהיר לקרוא ולדקדק. וכתב הרמ"א: ואין למלמד להיות ער בלילה יותר מדי, שלא יהיה עצל ביום ללמד. וכן לא יתענה, או לעצור במאכל ומשתה, או לאכול ולשתות יותר מדי, כי כל אלו הדברים גורמים שלא יוכל ללמד היטב. וכל המשנה, ידו על התחנותה ומ"סלקים אותו ממשרתו. (מורכ"י פ' האומנים מהירושלמי).

וכן אסור לו לעסוק בשום מלאכה אחרת עם הלימוד. וכן המושיב את חבירו בחנות, אסור לו לעסוק במלאכה אחרת בחנות, מפני שאין עיניו על החנות: (שולחן ערוך הרב חושן משפט הלכות שאלה ושכירות וחסמים).

וכן אל ילך אדם לדבר עם מלמד תינוקות בשעה שנוא מלמד, פן יבטלם בדבריו, וכן לא ידבר עם פועל שכיר, ולא ילך למקום עבודתו, פן יבטלנו ונמצא ממעט ממלאכת בעל הבית (ספר חסידים סימן ש"י תת"א).

ברכה בלימוד אמר הגר"א אין הלומד רואה סימן ברכה בלימודו, אם בביתו תקוע אפילו מסמך אחד שאינו שולף על פי דים תורה, שהרי אין הקב"ה משרה שכירתו אלא על פועל צדק. ומסיבה זו חכמי הוזהר הלו לומדים תורה בין האילנות היות ולא רצו לשבת בבית, מחשש שמא יש בו חשש גזל. (והזהרו ממנו חבדיכם עמוד קכה).

מעשה רבן בספר קב הישר הביא מעשה בחייט אחד שציווה לפני פטירתו לאנשי החברה קדישא כי יעשו מהשולחן ששימש אותו לצורכי עבודתו ארון להקבר בו ואת המידה שהיה מודד בה האריגים יתנו בידו. לפליאתם השיב: "השולחן והמידה יהיו לי למליצי יושר כשני עדים שלא שלחתי את ידי לקחת אפילו פיסת בד משיירי האריגים שהביאו לי לקוחתי לתפירת בגדיהם, וכי נשאתי ונתתי באמונה כל חיי".

סופו המר של הכומר...

לעת זקנתו של הרב הקדוש רבי לייב שרה'ס, קיבל עליו הצדיק רבי עזריאל מפלוצק, תלמיד המגיד ממאזריטש, ללוותו בדרכיו ונסיעותיו. פעם אחת נסעו לוויילנא, וכששל פרסאות סמוך לעיר נתקלו בבית מזיגה של יי"ש. שהיה כבעלותו של יהודי עשיר גדול. הם סרו להתאכסן שם.

בבוקר שלח רבי לייב את רבי עזריאל לקרוא לבעל הבית. כשבא לפניו, אמר לו: "לך לרחוב הנכרים, וקרא לי את פלוני הנסיך, ותאמר לו כי באכסניה שלך יש כעת יהודי בשם לייב בן שרה, והוא מבקש מהנסיך שתיכף יבוא אליי". לגלב בעל הבית ואמר: "האם השתגעתי" לעשות כזאת? הרי מי שנכנס לאותו רחוב, אינו בטוח שיצא משם חי, ובנוסף לכך הנסיך, הוא בן מלכים ומעולם לא דיבר עם יהודי, ואיך אעז לבוא ולומר לו שיהודי אחד קורא לו לבוא אליו?" גער בו רבי לייב ואמר לו: "הידעת מי אני? אני לייב בן שרה, ואם לא תשמע לי, תתחרט".

באותה השעה נפלו פתאום למשכב וחלו בחולי גדול שני בניו ואשתו של בעל הבית. ראה האיש שהסכנה גדולה, רץ אל הצדיק ואמר לו: "הנני מוכן לעשות כל אשר יצונו הרבי, ובלבד שייסיר ממני את המגיפה". אמר לו הצדיק: "לך מהר אל הנסיך, בלי להתעכב, וקרא אותו אלי, ובני ביתך יתרפאו מיד".

הלך האיש בפחי נפש למקום הסכנה ובשליחות מסוכנת זאת, תוך כדי פחד גדול שהיה שרוי בו, עד שהגיע לרחוב הנכרים ושם פילס דרכו לעבר היכל הנסיך. דפק על השער, ואחד מעבדי הנסיך יצא ושאל אותו מה חפצו. השיב: "אני צריך את הנסיך". הלך העבד ואמר למשרתי הבית כי יהודי אחד עומד בחוץ ורוצה לראות את הנסיך. ניגשו המשרתים וסיפרו לנסיך שיהודי אחד מבקש לדבר איתו. אמר הנסיך: "הביאוהו אלי".

כשבא לפניו, פתח היהודי ואמר: "אדוני הנסיך, באכסניה שלי נמצא כעת יהודי זקן ושמו לייב בן שרה, והוא ציוה עלי לקרוא את אדוני שיבוא אליו תיכף ומיד. כששמע הנסיך את שמו של ר' לייב נבהל מאד, ואמר: "הנה אני הולך, אני מיד הולך, רק חכה לי רגע אחד עד שאתלבש ותיכף אלך". השתומם האיש מאד למראה הבהלה שאחזה בנסיך כששמע את שמו של רבי לייב שרה'ס. ובינתים הנסיך התלבש מהר ולאחר מכן הלך ברגליו עם היהודי, במקום לנסוע במרכבתו כהרגלו. בבואם אל בית היהודי, ציוה הצדיק את בעל האכסניה שילך לראות את שלום בני ביתו החולים. קיים בעל הבית את צויו של הצדיק, וביינתים הסתודד הצדיק עם הנסיך למשך כמה רגעים. לאחר מכן, ציוה רבי לייב את רבי עזריאל לחבוש את הסוס, ונסעו משם, ואף הנסיך שב להיכלו. כשבא הנסיך לביתו והתבונן על כל מה שקרה לו, תמה על עצמו למה נפחד ונבהל כל כך לרוץ לאיזה יהודי ששמו לייב בן שרה. הוא שלח מיד אנשי חיל לאכסניה וציווה אותם שיביאו אליו את האיש הזקן המתאכסן שם. הם מהרו לשם, אבל כבר לא מצאוהו. חזרו והשיבו לנסיך, שאותו הזקן כבר יצא לדרכו.

חלפה תקופה קצרה, ויום אחד לפני חג הפסח, נאבד פתאום העבד הנכרי של אותו היהודי בעל האכסניה.

חיפשו אחריו בכל המקומות ולא מצאוהו. או אז, העלילו הכומרים על היהודי - שהוא שחט את משרתו לחג הפסח, בכדי ללוש בדמו את המצות. תיכף ומיד הושיבו אותו במאסר, והתחילו להציק לו ביסורים קשים ומרים, בכדי שיוודה על הפשע שבו הוא מואשם. לבסוף, לאחר שלא היה יכול עוד לסבול את עוצמת המכאובים והיסורים, אמר: "טוב מותי מחיי", ונענה להם. הוא "הודה על כל מה שדרשו ממנו להודות, ועל יסוד "הודאת", נחרץ דינו למיתה. או אז, הביאו את פסק הדין לנסיך וביקשו ממנו שיחתום עליו ויאשר את ביצועו.

כשהובא פסק הדין לפני הנסיך, אמר: "אני צריך לנסוע ל"יריד" הנערך במקום פלוני על מנת לקנות סוסים ואני יודע שהיהודי הזה, הוא מבין גדול בסוסים, ולכן אני רוצה שיחיה עד אחר ל"יריד". אקח אותו עמי ליריד, וכשאחזור מן הנסיעה, אמסור אותו בחזרה לירי הכומרים, ואם גם אז ישפוטוהו למות, אחתום על גזר הדין.

וכך אכן עשה הנסיך. הוא נסע עם היהודי ל"יריד".

והיהודי אכן ביצע את מה שהיה מוטל עליו. הוא המליץ לנסיך איזה סוסים כדאי לו לקנות. בכל אותו הזמן הלכו עם היהודי שומרים, לוודא שלא יברח.

באחד הימים, ראה פתאום היהודי את עברו הנעלם מתהלך ב"יריד", ואף העבד

הבחין בו, ורץ אליו בשמחה. הוא נפל לפניו ארצה, ואמר: "תודה לא-ל שאני רואה אותך פה". שאל אותו היהודי: "מדוע ברכת מביתי, ואיפה הייתי?" בכה הנכרי ואמר: "אדוני! אתה טוב לי מאד ואם, אלא שכומר אחד הסית אותי כמה פעמים שאסע לאיזה מקום רחוק, והבטיח לי כי שם יתנו לי חלקת שדה ובית גדול. אני לא חפצתי לשמוע לו, אבל פתאום באחד הלילות בא איש אחד וקרא לי לבוא החוצה, ואז הושיבני בעגלה, ובכח הובילני לעיר רחוקה. מאז, אני נע ונד ואין לי במה להחיות את נפשי. רציתי לחזור אליך, אבל הדרך רחוקה ולא היה לי כסף עבור ההוצאות. גם היום לא הייתי בא בעצמי ל"יריד", אלא שיהודי זקן אחד בא אלי עם משרתו, והושיבני בעגלה והביאני הנה. כל הלילה ישנתי בעגלה, ובבוקר כשהתעוררתי, אמר לי: "תחפש כאן את אדונך, כי הוא פה נמצא ב"יריד". ועכשיו, לאחר שסוף סוף פגשתי אותך, אני מבקש ממך שתקחני אל ביתך ואל תניחני לגזע ברעב".



לשמע דברים אלה, שבה אליו רוחו של היהודי. הוא הבין שאותו הזקן ומשרתו הם לא אחרים מאשר שני האורחים הנפלאים ששהו אצלו לפני תקופה קצרה. לאחר שהתעשת קצת מההתרגשות שאחזה בו, אמר לנכרי: "בוא עמי, ואצוה לתת לך לאכול". הוביל אותו לבית מזיגה, ושילם בעדו שיתנו לו לאכול ולשתות כדי שבעו, ואז אמר לו: "תחכה לי כאן, ואל תלך עד שאבוא לקרוא לך".

משם הלך וקנה עוד סוסים, כפי שהיה דרוש לנסיך. לאחר שרתמו את אותם הסוסים בעגלה, קפצו פתאום הסוסים מן הדרך והחלו להשתולל. הנסיך שהיה ישוב אז בעגלה, פחד שהוא הולך להתהפך עמה. או אז אמר לו היהודי: "אדוני! יש כאן עגלון אחד, שאני מכירו, והוא מומחה גדול במלאכתו. אם ישר הדבר בעיני אדוני, אקרא לו, והוא בטח יסכים להנהיג את העגלה. נעתר הנסיך להצעה, והיהודי הלך וקרא לעבדו. לאחר כמה רגעים, הוא בא עם העבד והלה התיישב על הדוכן ונטל המושכות בידו והחל להנהיג את הסוסים בלי תקלות.

בדרך, אמר הנסיך ליהודי:

"בטח אתה זוכר כי באת אלי פעם בשליחותו של איזה רב זקן שהיה נמצא אז בביתך". השיב היהודי: "כן. אני זוכר היטב".

"ובכן" - אמר לו הנסיך - "עתה אגלה לך מה שאמר לי אז, אם כי עדיין איני מבין כוונתו. הוא אמר לי: אני מבקש ממך דבר קטן. כשיבקשו ממך לחתום על פסק דין המורה להמית את בעל הבית הזה, תאמר שמקודם יסע עמך ל"יריד" פלוני על מנת לקנות סוסים, ורק אחר כך תמלא דרישתם.

ואז כשהביאו לי את פסק דינך, ראיתי ונוכחתי לדעת כי רוח אלוקים ברב הזה, וחשבתי כי מה"יריד" הזה בטח תצמח לך ישועה. והנה, הרי כבר אנו חוזרים הביתה, ואני ערבתי שאמסור אותך לידי השופטים ואקיים פסקם, ואיני יודע מה הועיל אפוא אותו רב עם בקשתו?" אמר לו היהודי: "כשנבוא העירה ונעמוד לפני השופטים והעדים, אז תבין כוונת איש הפלאות הזה. תדע, שנכרי זה המנהיג את הסוסים - הוא עבדי הנאבד, ועל פי פקודת הכומר נשלח למרחקים בכדי להעליל עלי שרצחתי אותו. יואיל נא אדוני לשאול אותי, ויספר לך את מה שקר לו".

השתומם הנסיך מאד, ואמר: "עתה ידעתי כי יש אלקים בישראל! אבל אמור נא לי, מדוע זה שהודית על שקר וחתמת כי הרגת את הנכרי? הרי בכך הבאשת את ריח היהודים בעיני העמים!" בכה היהודי, ואמר: "לא היה לי יותר כוח לסבול את היסורים הנוראים ובחרתי מות מחיים".

מיד לאחר שהגיעו לעיר, חקר הנסיך את הנכרי, והוא סיפר לו כל אשר עבר עליו. או אז, העמיד הנסיך את הנכרי לפני העדים שהכירוהו, והוא אמר את הכל לעיני הכומר, והכומר לא יכל להכחישו.

סוף דבר היה, שהתקיים ביהודי הפסוק "צדיק מצרה נחלץ ויבוא רשע, (הוא הכומר) תחתיו".



שו"ת הראשון לציון
מרן הראשון לציון הגאון
רבי יצחק יוסף שליט"א

האם מותר להדביק סימניה בשבת?

בס"ד, י"ד חשוון תשפ"א, 2-180/פ"א לכבוד

היקר והנעלה, שוקד באהלה של תורה, כש"ת ה"ה דביר אסולין נ"י

שלום רב,

מה ששאל אודות סימניה עם דבק שמדביקים בספר, האם מותר בשבת להעבירה מדף לדף, האם אין לחשוש מצד ההדבקה, ומצד הכנה מקודש לחול, כשלא ילמד בספר יותר בשבת,

עיי' בספר ילקוט יוסף שבת כרך ד' (עמ' קמ"ג) שמותר להשתמש בשבת בחיתולים חד פעמיים, ואין בזה איסור לא בהדבקתם ופלא בהפרדתם מפני שאינם עשויים לקיום, ובהערה ביארנו שמאחר ואין הדבר נעשה לקיום, אין בזה איסור, ודמי למה שכתב המג"א (סי' שי"ד ס"ק י"ח) שאם נדבקו דפי הספר בעת הכריכה מותר להפריד הדפים, מפני שלא נעשה הדבר ע"מ להתקיים, ודומה למה שפסקו הטור והש"ע (סי' שי"ד סעיף י') דלת של בור הקשורה בחבל, אם נעשה לקיום ע"מ שלא להסירו, אסור להפקיע ולחתוך החבל בשבת, אבל אם אינו עשוי לקיום מותר.

ומטעם זה מותר להתיר ולסתום דף שמשמים אותו כפי התנור מער"ש וטחים אותו בטיט לשמור חומה, מפני שאינו עשוי לקיום, וכ"כ האליה רבה ועוד אחרונים, וע"ש עוד כמה שהארכנו וע"כ פתיחת המדבקות הסגורות מאז היצור, הואיל ובשעת היצור אין הכוונה בהדבקתן לקיום עולמות, אלא ע"מ להסירן בשעת השימוש, יש להתיר לפותחן ולהפרידן בשבת, וע' בפחד יצחק שכתב שאין שום איסור לפתוח איגרת הרבוקה בדבק, וכד' מרן בכ"י והרמ"א (סי' שי"ז) והרי איגרת הנשלחת ממרחקים יכולה לשהות חודש ימים או יותר ואפ"ה מותר.

ולפ"ז גם בענין המדבקות שעושים לסימנים, בהיות ואינה לקיום, כי בכל רגע שירצה להמשיך ללמוד בספר מוציא את המדבקה ומדביק אותה במקום החדש, ואין נעשה לקיום מותר, ואין בזה איסור של הדבקה, וכיון שמותר להשתמש ולהדביק אין בזה מוקצה, ולכן גם להוציא מחבילה חדשה מותר להוציא.

וגם אין בזה משום מכין מקודש לחוב, מפני שאם ירצה במשך השבת להשתמש בספר משתמש, ועוד אי כוונתו לחסוך זמן שרק זה אסור משום מכין משבת לחול, ועוד שהוא לצורך מצוה שלומד בספרי קודש.

בברכת התורה,

יצחק יוסף

הראשון לציון

הרב הראשי לישראל



המרכז להפצת תורה

בראשות הרב דוד אטדגי שליט"א

בס"ד

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת שמחים אנו לבשר לציבור היקר אוהבי התורה, על פתיחת כולל ערב לבעלי בתים במסגרת יחודית במינה של לימוד הלכה מהמקורות ועד לפסיקת ההלכה האקטואלית בנושאים השכיחים ביותר בבית היהודי, לימוד יהודי נושא תעודות מגדולי ישראל בכל סיום נושא.

התכנית בהכוונתו וברכתו של מרן הראשון לציון והרב הראשי לישראל הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א. הלימוד מתקיים בלימוד חברותא משותף עם אברכים ת"ח, ובהכוונת ראש הכולל הרב דוד אטדגי שליט"א, מידי ערב בשעה 20:00 ועד השעה 21:00 בבית הכנסת כורש (רח' יוסי בן יועזר 36) קטמון ירושלים.

הלימוד יתקיים ב"ה באווירה מיוחדת ובקבוצה מגובשת עם כיבוד עשיר במהלך הלימוד.

אם גם אתה חלמת להיות בקי בהלכות שבת ובנושאים האקטואליים ביותר, הצטרף גם אתה לנבחרת המיוחדת של עמלי תורה מידי יום במסגרת קבועה שתיתן לך תחושת סיפוק וידע הלכתי רב ומקיף, ותזכה לקבל תעודה התומה מגדולי ישראל תוך מספר חודשים!

פתיחת הכולל בעז"ה ביום ראשון יג' כסלו 29/11/20 למינינם בשעה 19:30 בהשתתפות רבנים שליט"א.

הציבור היקר מזמן לכבודה של תורה!

להצטרפות ולבידורים ניתן להתקשר לפל': 053-422-5335

לקבלת העלון במייל/לתגובות: alonlekachtov@gmail.com

העלון יו"ל בחסות:

דפוס הבירה HABIRA PRESS 02-6790497

חוברות « פרוספקטים » « עלונים » « הזמנות » « פנהקים » « כולסי ביקור »
ניידת « מטפות » « מדבקות » « יוניונים » « רולאפים » « האפות »

העלון מוקדש:

להצלחת האחים היקרים הי"ו

• מר ארתור חיים בן נינה הי"ו

• מר אהרן ארנולד בן נינה הי"ו

לרפואתם ולהצלחתם ולהצלחת בני משפחותיהם הי"ו